

**ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวก
ของครูโรงเรียนประตูลัย***
**THE PRIORITY NEEDS FOR DEVELOPING TEACHERS' POSITIVE
LEADERSHIP OF PRATOOCHAI SCHOOL**

วิรัชพัชร์ สว่างเดือน¹ และ เพ็ญวรา ชูประวัติ²

Wirunphach Sawangduan¹ and Penvara Xupravati²

¹⁻²จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁻²Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author's Email: 6780150027@student.chula.ac.th

วันที่รับบทความ : 28 พฤษภาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 10 มิถุนายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 12 มิถุนายน 2569

Received 28 May 2026; Revised 10 June 2026; Accepted 12 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประตูลัย จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการนำความคิดเชิงบวกและด้านการ

Citation:

* วิรัชพัชร์ สว่างเดือน และ เพ็ญวรา ชูประวัติ. (2569). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลัย. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(5), 1055-1071.

Wirunphach Sawangduan and Penvara Xupravati. (2026). The Priority Needs For Developing Teachers' Positive Leadership Of Pratoochai School. Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(5), 1055-1071.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สร้างคุณค่าเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก รองลงมา คือ ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก และด้านการนำความคิดเชิงบวก ตามลำดับ และ 3) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก ด้านการนำความคิดเชิงบวก ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก และด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ตามลำดับ ผลการวิจัยสะท้อนว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูควรให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าเชิงบวกและการนำความคิดเชิงบวกเป็นลำดับแรก เพื่อส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความหมายของวิชาชีพ สามารถเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, ภาวะผู้นำเชิงบวก, ความต้องการจำเป็น, โรงเรียนประตูลี้

Abstract

This research aimed to examine the current state, the desirable state, and the priority needs for developing teachers' positive leadership at Pratoochai School. The population consisted of 97 school administrators and teachers at Pratoochai School. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire on the current and desirable states. The data were analyzed using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index.

The research findings revealed that: 1) the overall current state of teachers' positive leadership at Pratoochai School was at a high level. When considered by aspect, developing positive relationships and engaging in positive communication were at a high level, whereas leading positive thinking and creating positive value were at a moderate level; 2) the overall and individual aspects of the desirable state of teachers' positive leadership at Pratoochai School were at the highest level. The aspect with the highest mean score was creating positive value, followed by engaging in positive communication,

developing positive relationships, and leading positive thinking, respectively; and 3) the priority needs for developing teachers' positive leadership at Pratoochai School, ranked from highest to lowest, were creating positive value, leading positive thinking, engaging in positive communication, and developing positive relationships, respectively. The findings indicate that the development of teachers' positive leadership should primarily focus on creating positive value and leading positive thinking in order to encourage teachers to recognize the meaning of the teaching profession, connect instructional practices with student development goals, and continuously improve themselves.

Keywords: Teacher Development, Positive Leadership, Priority Needs, Pratoochai School

บทนำ

โลกในยุคสังคมพลิกผันเป็นยุคของความเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงรากลึกทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การศึกษาทั่วโลกกำลังเผชิญกับโจทย์ท้าทายครั้งสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาครูไม่สามารถหยุดอยู่เพียงการเติมเต็มความรู้หรือทักษะทางวิชาชีพแบบเดิมได้อีกต่อไป หากแต่ต้องมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้าง "สมรรถนะภายใน" ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ตลอดชีวิต แรงจูงใจ ความสามารถในการปรับตัวต่อโลกที่เปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำ และความฉลาดทางอารมณ์ สอดคล้องกับรายงานของ OECD (2025) ที่ระบุว่าครูเป็นฟันเฟืองสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการขับเคลื่อนระบบการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ทักษะการสอน และสมรรถนะของครูให้สามารถรับมือกับความท้าทายของระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ครูในปัจจุบันกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตจากภาระงานที่ซับซ้อน ความเครียดต่อเนื่อง และภาวะหมดไฟ (Burnout) ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและความผูกพันต่อวิชาชีพ (Onan et al., 2025) ด้วยเหตุนี้ แนวคิดภาวะผู้นำเชิงบวก (Positive Leadership) จึงเข้ามาเป็นหัวใจสำคัญในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์มองปัญหาไปสู่การสร้างศักยภาพ โดยมุ่งเสริมพลังด้านบวกของคนภายในองค์กร เพื่อเป็นรากฐาน

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับประสิทธิภาพขององค์กรในระยะยาว (Cameron & McNaughtan, 2014)

สำหรับบริบทของประเทศไทย การพัฒนาครูเป็นประเด็นที่ภาครัฐและหน่วยงานทางการศึกษาให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเห็นได้ชัดถึงความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการ "อบรมเชิงเทคนิค" ไปสู่การ "พัฒนาเชิงสมรรถนะ" เพื่อกระตุ้นให้ครูมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ขณะเดียวกัน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยังได้วางหมวดหมายสำคัญในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะสูง มีคุณธรรม และสามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ทว่าในภาคปฏิบัติ ครูจำนวนไม่น้อยยังคงติดหล่มอยู่กับข้อจำกัดด้านแรงจูงใจภายในและความเหนื่อยล้าทางอารมณ์อันเกิดจากภาระงานที่ล้นตัว ปัจจัยเหล่านี้บั่นทอนความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกและการส่งต่อแรงบันดาลใจไปสู่ผู้เรียน (Onan et al., 2025) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาครูไทยในปัจจุบันมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพลังใจและคุณลักษณะเชิงบวกควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ภายใต้ความท้าทายนี้ แนวคิด “ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู” จึงได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในฐานะกรอบแนวคิดหลักของการพัฒนาครูยุคใหม่ โดยต่อยอดจากรากฐานภาวะผู้นำเชิงบวกของ Cameron and McNaughtan (2014) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมเชิงบวกในสถานศึกษา ต่อมา Cherkowski (2018) ได้ขยายผลแนวคิดนี้สู่บริบทของโรงเรียน โดยมองว่าครูไม่ได้ทำหน้าที่เพียงผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำการเรียนรู้ที่ร่วมสร้างสุขภาวะ (Well-being) ให้เกิดขึ้นในชุมชนโรงเรียน ภาวะผู้นำเชิงบวกของครูจึงบูรณาการทั้งความคิด ความสัมพันธ์ การสื่อสาร และการสร้างคุณค่าเชิงบวกเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังที่ Ghamrawi et al. (2023) พบว่าครูที่มีภาวะผู้นำเชิงบวกจะสามารถใช้ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และความไว้วางใจในการกระตุ้นแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Kerdtip and Sa-au (2024) รวมถึง Makhamreh (2024) ที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำเชิงบวกคือปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญในการสร้างองค์การการเรียนรู้และความสุขในการทำงานที่ยั่งยืน

โรงเรียนประตูลี้ ในฐานะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีพันธกิจหลักในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น “คนดี มีความรู้ และมีความสุข” แม้ผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกปีการศึกษา 2567 จะสะท้อนถึงระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในระดับ “ดี” (โรงเรียนประตูลี้, 2568) แต่โรงเรียนยังคงมีพื้นที่สำหรับการพัฒนา โดยเฉพาะการเสริมสร้างศักยภาพครูให้มีความเข้มแข็งรอบด้าน ทั้งในเชิงนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติงาน เนื่องด้วยความสำเร็จของโรงเรียนในยุคการศึกษาไร้พรมแดนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบบริหารจัดการเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องขับเคลื่อนด้วยคุณภาพของ “ครู” ในฐานะผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงบวกของครูจึงเปรียบเสมือนการเติมพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์และการสื่อสารที่เกื้อกูล เพื่อสร้างแรงบันดาลใจที่ยั่งยืนให้แก่ผู้เรียน ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโรงเรียนประตูลี้ตามแนวคิดภาวะผู้นำเชิงบวก เพื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้เป็นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทจริง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำเชิงบวกเป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากจิตวิทยาเชิงบวกและการพัฒนาองค์การเชิงบวก โดย Cameron and McNaughtan (2014) อธิบายว่า ภาวะผู้นำเชิงบวกเป็นกระบวนการนำที่มุ่งเสริมสร้างบรรยากาศ ความสัมพันธ์ การสื่อสาร และความหมายเชิงบวกในองค์การ เพื่อยกระดับพลัง ความไว้วางใจ ความร่วมมือ และความเป็นอยู่ที่ดีของบุคลากร แนวคิดดังกล่าวมีความสำคัญต่อบริบทสถานศึกษา เนื่องจากโรงเรียนเป็นองค์การที่ต้องอาศัยความร่วมมือ ความไว้วางใจ และแรงจูงใจของบุคลากรในการขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในบริบทของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงบวกไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะผู้บริหารเท่านั้น แต่สามารถเกิดขึ้นได้ในระดับครู เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ การ

สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และการส่งเสริมแรงจูงใจของผู้เรียน Cherkowski (2018) เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงบวกของครูเป็นกรอบความคิดและการปฏิบัติที่ช่วยสร้างความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน ในชุมชนโรงเรียน ผ่านการใช้จุดแข็ง ความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจ และการเรียนรู้ร่วมกัน ขณะที่ Ghamrawi et al. (2023) ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำของครูมีความสัมพันธ์กับสุขภาวะของครูและ คุณภาพการทำงานในโรงเรียน นอกจากนี้ Kerdtip and Sa-au (2024) และ Makhamreh (2024) ยังสะท้อนว่าภาวะผู้นำเชิงบวกเป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนการสร้างวัฒนธรรมองค์การ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความร่วมมือ และความสุขในการทำงาน

จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู หมายถึง ความสามารถ ของครูในการใช้พลังเชิงบวกเพื่อชี้นำ ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และชุมชนการ เรียนรู้ โดยแสดงออกผ่าน 4 ด้าน ได้แก่

1) การนำความคิดเชิงบวก หมายถึง ความสามารถของครูในการมองปัญหาเป็นโอกาส ปรับมุมมองเชิงสร้างสรรค์ และจัดการอารมณ์ในการปฏิบัติงาน

2) การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก หมายถึง การสร้างความไว้วางใจ ความเคารพ ความเห็นอกเห็นใจ และความร่วมมือกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน

3) การใช้การสื่อสารเชิงบวก หมายถึง การสื่อสารอย่างชัดเจน จริงใจ ให้เกียรติ และ ใช้ถ้อยคำที่เสริมพลัง

4) การสร้างคุณค่าเชิงบวก หมายถึง การเห็นคุณค่าและความหมายของวิชาชีพครู การเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การวิจัยครั้งนี้จึงใช้องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านเป็นกรอบในการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครู โรงเรียนประจักษ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดลำดับความสำคัญของการ พัฒนาครูให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบแบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประตูลี้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประตูลี้ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 97 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประตูลี้ เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด จึงไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงบวกของครู ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า I-CVI เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การนำความคิดเชิงบวก การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก การใช้การสื่อสารเชิงบวก และการสร้างคุณค่าเชิงบวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ

1. ขออนุญาตนำจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล กำหนดวันและเวลาในการทำแบบสอบถาม โดยการตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google Form

3. ติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 97 คน และทำการตรวจสอบการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามครบถ้วน สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ โดยใช้ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ และ D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ในภาพรวม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) จากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ^{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1) การนำความคิดเชิงบวก	3.28	0.70	ปานกลาง	4.62	0.56	มากที่สุด	0.41	2
2) การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก	3.51	0.61	มาก	4.73	0.51	มากที่สุด	0.35	4
3) การใช้การสื่อสารเชิงบวก	3.51	0.64	มาก	4.76	0.48	มากที่สุด	0.36	3
4) การสร้างคุณค่าเชิงบวก	3.36	0.73	ปานกลาง	4.79	0.44	มากที่สุด	0.43	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.42	0.67	มาก	4.73	0.50	มากที่สุด	0.38	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก และด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.61 และ 0.64) รองลงมา คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.73) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.70)

ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบวกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.48) ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.56)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก (PNI_{modified} =

0.43) รองลงมา คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$) ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ($PNI_{\text{modified}} = 0.35$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ รายชื่อ โดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และค่า PNI_{modified} แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ รายชื่อ

ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ		
1. ด้านการนำความคิดเชิงบวก	3.28	0.70	ปานกลาง	4.62	0.56	มากที่สุด	0.41	2
1) การมองปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้เป็นโอกาสในการพัฒนาการสอนของตนเอง	3.20	0.73	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด	0.45	2
2) ความสามารถปรับมุมมองเชิงบวกเพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขเมื่อเผชิญปัญหาในการปฏิบัติงาน	3.29	0.66	ปานกลาง	4.56	0.63	มากที่สุด	0.39	4
3) ความสามารถควบคุมและปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญความกดดันหรือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในการทำงาน	3.10	0.77	ปานกลาง	4.61	0.57	มากที่สุด	0.49	1
4) การรับฟังข้อเสนอแนะหรือข้อวิพากษ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองอย่างเปิดใจ	3.47	0.66	มาก	4.66	0.54	มากที่สุด	0.34	5
5) การนำข้อเสนอแนะหรือข้อวิพากษ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานไปใช้ในการ	3.32	0.67	ปานกลาง	4.64	0.54	มากที่สุด	0.40	3

ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			(PNI _{modified})	ลำดับความต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	$S.L$	ระดับ	$\bar{x}$	$S.D$	ระดับ		
ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง								
2. ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก	3.51	0.61	มาก	4.73	0.51	มากที่สุด	0.35	4
1) การรักษาคำพูดและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อสร้างความไว้วางใจกับเพื่อนร่วมงาน	3.61	0.57	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด	0.32	5
2) การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและผู้เรียนด้วยความเคารพ โดยใช้ถ้อยคำและกิริยาที่เหมาะสมสม่ำเสมอ	3.51	0.61	มาก	4.73	0.51	มากที่สุด	0.35	2
3) การรับฟังเพื่อนร่วมงานหรือผู้เรียนอย่างตั้งใจ และคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น	3.60	0.59	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด	0.33	4
4) การร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในการวางแผนหรือดำเนินงานด้านการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมของโรงเรียน	3.51	0.60	มาก	4.73	0.51	มากที่สุด	0.35	2
5) การจัดการความขัดแย้งกับผู้อื่นด้วยแนวทางสร้างสรรค์ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน	3.34	0.66	ปานกลาง	4.65	0.56	มากที่สุด	0.39	1
3. ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก	3.51	0.64	มาก	4.76	0.48	มากที่สุด	0.36	3
1) การสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างชัดเจน ตรงประเด็น และตรวจสอบได้	3.41	0.70	มาก	4.71	0.52	มากที่สุด	0.38	1
2) การสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานและผู้เรียนด้วยความจริงใจและให้เกียรติอย่างสม่ำเสมอ	3.66	0.54	มาก	4.82	0.43	มากที่สุด	0.32	5

ภาวะผู้นำเชิงบวกของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			(PNI _{modified})	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	S.L	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ		
3) การให้ข้อเสนอแนะต่อผู้เรียนหรือเพื่อนร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาและสร้างความเป็นกัลยาณมิตร	3.54	0.65	มาก	4.79	0.46	มากที่สุด	0.36	3
4) การใช้ถ้อยคำที่ยืนยันคุณค่าและเสริมพลัง เพื่อสร้างกำลังใจในการทำงานและการเรียนรู้	3.49	0.63	มาก	4.75	0.48	มากที่สุด	0.36	3
5) การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ โดยชี้ให้เห็นความก้าวหน้าและเป้าหมายที่เป็นไปได้อย่างชัดเจน	3.44	0.68	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด	0.37	2
4. ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก	3.36	0.73	ปานกลาง	4.79	0.44	มากที่สุด	0.43	1
1) การเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน และสม่ำเสมอ	3.25	0.79	ปานกลาง	4.74	0.51	มากที่สุด	0.46	1
2) การสื่อสารให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความหมายของสิ่งที่เรียนต่อชีวิตจริงหรืออนาคตของตน	3.52	0.65	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด	0.38	5
3) การแสดงความภาคภูมิใจในวิชาชีพครูและยึดมั่นจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	3.41	0.73	มาก	4.84	0.40	มากที่สุด	0.42	3
4) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.35	0.74	ปานกลาง	4.76	0.47	มากที่สุด	0.42	3
5) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างผลลัพธ์ด้านผู้เรียนที่ชัดเจน	3.30	0.77	ปานกลาง	4.76	0.45	มากที่สุด	0.44	2

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ช้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน

การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก รองลงมา คือ ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก ด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก และด้านการนำความคิดเชิงบวก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครู พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวก($PNI_{modified} = 0.43$) รองลงมา คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ($PNI_{modified} = 0.41$) ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก($PNI_{modified} = 0.36$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก($PNI_{modified} = 0.35$) ตามลำดับ ผลดังกล่าวสะท้อนว่า การพัฒนาครูโรงเรียนประตูลี้ขรรค์ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าเชิงบวกเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าและความหมายของวิชาชีพ เชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการพัฒนาการนำความคิดเชิงบวก เพื่อให้ครูสามารถมองปัญหาเป็นโอกาส ปรับมุมมองเชิงสร้างสรรค์ และจัดการอารมณ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ขรรค์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ขรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการนำความคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ครูในโรงเรียนมีพื้นฐานด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสารในระดับค่อนข้างดี ซึ่งอาจเป็นผลมาจากบริบทของการทำงานในโรงเรียนที่ต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงาน และการสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้เรียน อย่างไรก็ตาม มิติด้านการนำความคิดเชิงบวกซึ่งเกี่ยวข้องกับการมองปัญหาเป็นโอกาส การควบคุมอารมณ์ และการเปิดรับข้อเสนอแนะ ยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Cameron and McNaughtan (2014) ที่อธิบายว่า ภาวะผู้นำเชิงบวกเป็นกระบวนการที่เกิดจากการสร้างบรรยากาศ ความสัมพันธ์ การสื่อสาร และความหมายเชิงบวกภายในองค์กร โดยเฉพาะในบริบทการศึกษา ความสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ถือเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ในโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Cherkowski (2018) ที่เสนอว่าครูในฐานะผู้นำการเรียนรู้จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกันในโรงเรียน ผ่านการสร้างควมไว้วางใจ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารเชิงบวกกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ขณะเดียวกัน ผลที่พบว่าด้านการนำความคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น อาจอธิบายได้ด้วยข้อค้นพบของ Onan et al. (2025) ที่ชี้ว่า ภาระงาน ความเหนื่อยล้าทางอารมณ์ และภาวะหมดไฟในการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ครูอ่อนล้าทางความคิดและลดความสามารถในการรักษามุมมองเชิงบวกต่อการทำงานได้ ดังนั้น แม้ครูจะมีจุดแข็งด้านความสัมพันธ์และการสื่อสาร แต่การพัฒนาพลังภายในและการจัดการตนเองยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการส่งเสริมควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ

2. สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลำซำ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลำซำในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวกมีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการนำความคิดเชิงบวก ด้านการใช้การสื่อสารเชิงบวก และด้านการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ครูจะมีระดับภาวะผู้นำเชิงบวกในสภาพปัจจุบันค่อนข้างดี แต่ยังคงมีความคาดหวังต่อการพัฒนาในระดับสูง โดยเฉพาะมิติที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงคุณค่าและความหมายของวิชาชีพ การเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอของ Cameron and McNaughtan (2014) ที่มองว่าการสร้างความหมายเชิงบวกเป็นแกนสำคัญของภาวะผู้นำเชิงบวก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Kerdip and Sa-au (2024) และ Makhmreh (2024) ที่ชี้ว่า ภาวะผู้นำเชิงบวกของครูมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรการเรียนรู้และความสุขในการทำงานของครูอย่างยั่งยืน

3. ความต้องการจำเป็น พบว่าด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวกและด้านการนำความคิดเชิงบวกเป็นมิติที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาครูในบริบทปัจจุบันไม่ควรมุ่งเน้นเพียงการเพิ่มทักษะการสอนหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพลังภายใน การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการสร้างควมหมายของงานในวิชาชีพครูด้วย (สืบทกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2561) ทั้งนี้ เพราะมิติดังกล่าวเป็นรากฐานของการเป็นผู้นำทางการเรียนรู้ที่สามารถสร้างทั้งคุณภาพงาน คุณภาพผู้เรียน และความยั่งยืนขององค์กรสถานศึกษาในระยะยาว

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

เนื่องจากการเก็บข้อมูลดำเนินการในโรงเรียนประตูลี้เพียงแห่งเดียว ทำให้ผลการวิจัยสะท้อนบริบทเฉพาะของสถานศึกษาแห่งนี้สำคัญ ซึ่งโรงเรียนประตูลี้ เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองของอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวิสัยทัศน์ในการ “ก้าวนำการศึกษา พัฒนาการเรียนรู้ ควบคู่คุณธรรม เลิศล้ำเทคโนโลยี” มีแนวทางการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่กัน มีความพร้อมด้านบุคลากร เทคโนโลยี และระบบสนับสนุนทางวิชาการค่อนข้างสูง เช่น การใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน ระบบอินเทอร์เน็ตครอบคลุม และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง จึงอาจทำให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบวกสะท้อนเฉพาะบริบทของโรงเรียนที่มีทรัพยากรและการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง และอาจไม่สามารถอ้างอิงทั่วไปกับสถานศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรหรือบริบทที่แตกต่างกันได้ทั้งหมด นอกจากนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งอาศัยการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม จึงอาจได้รับอิทธิพลจากการรับรู้หรือมุมมองส่วนบุคคล ดังนั้น การนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทของสถานศึกษาอื่นควรพิจารณาความสอดคล้องด้านบริบทและลักษณะขององค์กรร่วมด้วย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบวกของครูโรงเรียนประตูลี้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ การสร้างคุณค่าเชิงบวก รองลงมา คือ การนำความคิดเชิงบวก การใช้การสื่อสารเชิงบวก และการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ตามลำดับ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูควรมุ่งเสริมสร้างการเห็นคุณค่าและความหมายของวิชาชีพครู ควบคู่กับการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงบวก การจัดการอารมณ์ และการเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ข้อเสนอแนะในการวิจัย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาครู สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายหรือแผนพัฒนาครู โดยให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าเชิงบวกเป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นด้านที่มีความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้ควรเชื่อมโยงการพัฒนาครูกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เป้าหมายการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู 1.2 การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการสะท้อนคิดของครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีโอกาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมองปัญหาในการจัดการเรียนรู้เป็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง เพื่อเสริมสร้างการนำความคิดเชิงบวก การจัดการอารมณ์ และการเปิดรับข้อเสนอแนะในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง 1.3 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาครูที่สอดคล้องกับลำดับความต้องการจำเป็น เช่น การโค้ช การให้คำปรึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกและนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างต่อเนื่อง 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงบวกของครู เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร แรงจูงใจในการทำงาน ภาระงาน และสภาวะของครู เพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครูในบริบทสถานศึกษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น 2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบวกของครู โดยเฉพาะด้านการสร้างคุณค่าเชิงบวกและการนำความคิดเชิงบวก ซึ่งเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาครูที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนประตูลี้. (2568). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2567. กรุงเทพฯ: โรงเรียนประตูลี้.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 1–71 (13 ตุลาคม 2561).

- สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2561). กระบวนทัศน์ รูปแบบและกลไกการพัฒนาคูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่. *Educational Management and Innovation Journal*, 1(3), 82–100.
- Cameron, K. S., & McNaughtan, J. (2014). Positive organizational change. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 50(4), 445–462. <https://doi.org/10.1177/0021886314549922>
- Cherkowski, S. (2018). Positive teacher leadership: Building mindsets and capacities to grow wellbeing. *International Journal of Teacher Leadership*, 9(1), 63–78. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1182707.pdf>
- Ghamrawi, N., Naccache, H., & Shal, T. (2023). Teacher leadership and teacher wellbeing: Any relationship? *International Journal of Educational Research*, 122, 102261. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2023.102261>
- Kerdtip, C., & Sa-au, S.-a. (2024). Leadership in action: Unveiling positive leadership traits of Southern Thailand public-school administrators. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, 22(2), 2851–2865. <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00209>
- Makhamreh, K. (2024). Positive leadership indicators for secondary school principals in the Directorate of Education in South Hebron from the point of view of teachers (qualitative study). *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, 22(2), 11697–11708. <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00881>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2025). *Results from TALIS 2024: The state of teaching*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/90df6235-en>
- Onan, G., Sürücü, L., Bekmezci, M., Dalmış, A. B., & Sunman, G. (2025). Relationships between positive leadership styles, psychological resilience, and burnout: An empirical study among Turkish teachers. *Behavioral Sciences*, 15(6), 713. <https://doi.org/10.3390/bs15060713>